

מאמר ב' • תקון המדות

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page delves into the profound teaching that Hashem 'held the mountain over them like a barrel' at Matan Torah, even though Bnei Yisrael had reached such a high spiritual level. It explains that the true test lies in how we view the 'hair-thin' beginnings of the yetzer hara's temptations, which for a tzaddik are like a towering mountain, while for a rasha, they seem insignificant. The lesson is that the yetzer hara works subtly, drawing a person in step by step, from a seemingly small transgression to a complete abandonment of Torah.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

אמרו חז"ל:

Chazal said:

וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר (שְׁמוֹת י"ט), מִלְמַד שְׂכַפָּה עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית וְאָמַר לָהֶם:

"And they stood at the foot of the mountain" (Shemos 19), this teaches that He overturned the mountain upon them like a barrel and said to them:

אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם.

If you accept the Torah, good; and if not, there will be your burial.

אמר רב אחא בר יעקב:

Rav Acha bar Yaakov said:

מפאן מודעא רבה לאורייתא.

From here is a great declaration for the Torah.

אמר רבא:

Rava said:

אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש דכתוב:

Nevertheless, the generation accepted it in the days of Achashverosh, as it is written:

קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים (אֶסְתֵּר ט"ז), קִיְּמוּ מַה שְּׁקִבְּלוּ כְּבָר.

The Jews 'established and accepted' (Esther 9:27) they established what they had already accepted.

(שַׁבָּת פ"ח).

(Shabbos 88).

וְדִבְרֵיהֶם סְתוּמִים וּמְפָלְאִים.

And their words are hidden and wondrous.

לְאִיזָה עֲנִין הוּצְרְכוּ לְכַפּוֹת הָהָר כְּגִיגִית,

For what matter was it necessary to force the mountain over them like a barrel,

הֲלֹא עָמְדוּ אֲזַי בַּמַּדְרֵגָה גְבוּהָהּ מְאֹד וְהִגִּיעוּ לָזֶה שֶׁהִקְדִּימוּ לַעֲשֹׂה לְנִשְׁמָע,

Did they not then stand on a very high madreiga, and reach this, that they declared 'na'aseh' before 'nishmah'?

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה פָּסְקָה זִוְהָמָתָם (עֲיִין עֲבוּדָה זָרָה כ"ב),

And at that time their spiritual impurity ceased (see Avodah Zarah 22),

וְהִגִּיעוּ לַמַּדְרֵגַת אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטָא,

And they reached the madreiga of Adam HaRishon before the cheit,

וְלִשְׁוֹם מָה הָיְתָה כְּפִיָּה זֹה?

And for what purpose was this coercion?

מָה עָכַב בַּעֲדָם וְהִפְרִיעַ אוֹתָם וּמָה הַכְּבִיד עֲלֵיהֶם,

What held them back and disturbed them, and what weighed heavily upon them,

עַד שֶׁהָיָה מִן הַהֶכְרֵחַ לְכַפּוֹף אוֹתָם,

until it was necessary to compel them,

הֲלֹא הָיוּ עוֹמְדִים אֲזַי בַּמַּדְרֵגַת הַתַּפְשׁוּטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת?

Were they not standing then at the level of the stripping away of physicality?

וּמָה שְׁיִוִּיתָר תַּמּוּהָ הוּא, שֶׁהַדּוֹר שֶׁהָיָה בִּימֵי אַחַשְׁוֵרוֹשׁ,

And what is even more astonishing is that the generation that was in the days of Achashverosh,

אוֹתוֹ הַדּוֹר שֶׁנִּהְיָה מְסַעֲדָת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ,

That very generation that enjoyed Achashverosh's feast,

וְשֶׁאֲצָלוֹ הָיוּ כָּל הַמַּפְרִיעִים,

and that with him were all the disturbances,

וְשֶׁלְּפִי הַשְׁקָפָה רִאשׁוֹנָה תַּמּוּהָ מְאֹד,

And that, according to a first glance, is very puzzling,

אִךְ זֶה יָכְלוּ לְהַפְקִיר אֶת הָעֶבֶר שֶׁלָּהֶם וּלְשַׁנּוֹת אֶת כָּל אַפֵּן חַיֵּיהֶם וּלְסַדְרָם עַל פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה,

How is it that they were able to abandon their past and change their entire way of life and arrange it according to the path of the Torah,

דִּוְקָא אוֹתוֹ דּוֹר קָבַל אֶת הַתּוֹרָה בְּרָצוֹן גָּמוּר וּבְחִירָה חֲפָשִׁית וְלֹא מֵאוּנָס,

Specifically that generation accepted the Torah with complete will and free choice, and not out of coercion,

וְהַדּוֹר שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי,

And the generation that stood at Har Sinai,

שֶׁהִגִּיעוּ לְמַדְרַגַּת שְׂכָל פָּשוּט וְעָמְדוּ לְמַעַלָּה מִכָּל הַמַּפְרִיעִים וְהַמְקַרִּים בָּהֶם נֶאֱמַר שֶׁכָּפָה עָלֵיהֶם הָר כְּגִיגִית.

that they reached the madreiga of simple intellect and stood above all the disturbances and occurrences, regarding whom it is said that He suspended the mountain over them like a barrel.

כְּשֶׁנִּדְרוּשׁ לְדַעַת הַהֶבְדֵּל שֶׁבֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע נִמְצָא כִּמוֹ שֶׁהוּרִי לְנוּ חַ"ל:

When we will seek to know the difference between a tzaddik and a rasha, we will find it as our Sages of blessed memory taught us:

צַדִּיקִים נִדְמָה לָהֶם כְּהַר גְּבוּהָ וְרָשָׁעִים נִדְמָה לָהֶם כְּחוּט הַשֶּׁעָרָה (סוּכָה נ"ב).

For tzaddikim, it appears to them like a high mountain, and for resha'im, it appears to them like a hair-thin thread (Sukkah 52a).

בְּאוֹר הַדְּבָר, כִּי כָּל כֹּה הֵיטֵר וּגְבוּרָתוֹ בָּזָה,

The explanation of the matter is that all the yetzer hara's power and might in this,

שְׂאִינוּ בָּא אֶל הָאָדָם בְּפַעַם אַחַת לְהַסִּיתוֹ לְעַקּוֹר אֶת הַכֹּל וּלְהַפְקִיר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי,

for it does not come to a person all at once to incite him to uproot everything and to completely abandon himself,

כִּי אִזּוֹ וַדָּאִי לֹא יִשְׁמַע לוֹ,

for then surely he will not listen to him,

מִשּׁוֹם שֶׁרוֹאֶה הוּא בְּחוּשׁ, שֶׁרַע וּמַר תִּהְיֶה דֶּרֶכּוֹ וְהַמַּדּוֹת יוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם,

Because he sees with his senses that his path will be bitter and evil, and his middos will remove him from the world,

וְלֹא יֵאָבֶה וְלֹא יִשְׁמַע לוֹ.

And he will not desire, and he will not listen to it.

אֲלֹא בָּא הוּא עָלָיו בְּעֶרְמָה וּבְתַחֲבוּלוֹת-מִלְחָמָה,

Rather, he comes upon him with cunning and with war-tactics,

וּכְשֶׁהוּא רוֹצֶה לְלַכְּדֹת אוֹתוֹ בְּמִצּוּדָתוֹ,

And when it wants to trap him in its net,

מפתהו מתחלה, שישמע לו אל דבר קטן — חוט השערה ממש.

It entices him at first, that he should listen to it for a small matter — literally a hair's breadth.

לפי השקפה ראשונה לא יעשה עליו שום רשם ובטוח שלא יזיק לו,

According to a first glance, it will not make any impression on him, and it is certain that it will not harm him,

וכששמע לו בדבר הזה ונתקרב על ידי זה לדבר יותר גדול,

And when he listened to him in this matter, and through this he drew closer to a greater matter,

משכו היצר לקרב לו ומשם הלאה,

The yetzer hara pulled him to draw close to it, and from there onward,

עד שמושכו לעקור את כל התורה ואת חייו מן העולם,

until it pulls him to uproot all the Torah and his life from the world,

כמו שאומר הכתוב:

As the verse says:

הוי מושכי העון בחבלי השוא

Woe to those who draw sin with ropes of futility (Yeshayahu 5:18).

ובזה נבדל הצדיק מן הרשע,

And with this the tzaddik is distinguished from the rasha,

שהצדיק הרואה את הנולד,

that the tzaddik who sees what is to be born,

רואה את אותו חוט השערה,

He sees that very hair-thin thread,

שעל ידי זה לוכד היצר את האדם ברשתו,

for through this the yetzer hara traps a person in its net,

כְּהַר גְּבוּהָ, כִּי יוֹדֵעַ הוּא שֶׁ"כֶּה יֵרָכּוּ שֶׁל יֵצֵר הָרָע הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּה וּמָחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּה עַד שְׁאוֹמֵר לוֹ עֲבוֹר עֲבוֹר"ם (שִׁבְתָּ ק"ה).

like a high mountain, for he knows that "such is the way of the yetzer hara: today it tells him, 'do this,' and tomorrow it tells him, 'do that,' until it tells him, 'go worship an idol' (Shabbos 105a).

ומשום זה ירא מ"חוט השערה" כמו שהוא ירא מן "ההר",

And because of this, he fears a "hair's breadth" just as he fears "the mountain",

וְאוֹזֵר כָּל כִּחוּתָיו לְכַבְּשׁוֹ,

and he girds all his strengths to conquer it,

כְּדִי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי מַעֲשֵׂה כְּהָר.

So that he should not come to an act like a mountain.

וְהָרָשָׁע, אֲשֶׁר כְּסוּמָא לֹא רָאָה אוֹר מִיָּמָיו,

And the wicked person, who like a blind man never saw light in his days,

דֵּן אֶת חוּט הַשְּׁעָרָה כִּמוֹ שֶׁהוּא נִרְאָה לְמַרְאֵה עֵינָיו וְאֵינוֹ חָשׁ לְהִזְהֵר מִמֶּנּוּ וּלְהִטָּט אַחֲרָיו,

He judges the hair-thin thread as it appears to his eyes, and he does not feel the need to be careful of it or to search after it,

כִּי לְפִי דַעְתּוֹ לֹא יִזִּיק לוֹ כָּלּוּם וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם רוֹשֶׁם עָלָיו,

For according to his understanding, it will not harm him at all, and it will not make any impression upon him,

וְהוֹלֵךְ הוּא מִחוּט שְׁעָרָה זֶה שְׁלֹא־אַחֲרָיו וּמִשָּׁם הִלָּאָה,

And he goes from this hair-thin line that is behind him and from there onward,

עַד שֶׁמוֹשֶׁךְ עָלָיו כָּל הָהָר, וְלֹא יוּכַל לָזוּז מִדְּרָכּוֹ הָרַע וְיָמוּת בְּרָשָׁעוֹ.

until he draws upon himself the entire mountain, and he will not be able to move from his evil path and will die in his wickedness.

וְכֵן נוֹכַל לִרְאוֹת בְּדוֹרֵנוּ,

And so too we can see in our generation,

הָרַבִּה אֲנָשִׁים שְׂאֵינָם מְנִיחִים תְּפִילִּין וְעוֹבְרִים עַל כָּל הַתּוֹרָה,

Many people who do not lay tefillin and transgress the entire Torah,

בְּאֲשֶׁר אֵינָה נְחֻשְׁבֶּת בְּעֵינֵיהֶם וּלְכָלּוּם,

because it is not considered in their eyes as anything at all,

שֶׁבִּתְחִלָּתָם הָיוּ מְבַקְּשִׁים לְלַמֵּד וְגַם לְמַיֵּם,

that at their beginning they would seek to teach and also to fulfill,

אֲמָנָם מִשּׁוּם שֶׁלֹּא בָּא אֲלֵיהֶם הַיֵּצֵר בְּפַעַם אַחַת לְהוֹרִידָם מֵאֵיגָרָא רַמָּא לְבִירָא עֲמִיקָתָא,

However, because the yetzer hara did not come to them all at once to bring them down from a lofty roof to a deep pit,

אֶלָּא מַעֲט מַעֲט, מִמַּדְרָגָה אַחֵר מִדְּרָגָה,

Rather, little by little, from one level after another level,

משום זה לא הרגישו ברעתם ונלכדו ברשתו.

Because of this, they did not feel their evil, and they were trapped in his net.

בתחלה הקלו לעצמם לקרוא ספרים כאלה,

At first, they were lenient with themselves to read such books,

שלפי דעתם אינם בכלל ספרים חיצוניים,

that according to their opinion are not included in external books,

והשקיעו מחשבותיהם בזה,

And they immersed their thoughts in this,

כדי לחזק על ידם את חומת דתם.

In order to strengthen through them the wall of their Torah.

ומספרים כאלה נמשכו לבקש גם אלו שאין,

And for such numbers, even those who are not [yet on that level] were drawn to seek [it],

לפי דעתם. נזקם גדול יותר מתועלתם ובכלל ספרים החיצוניים המה אך לפי השקפתם הם.

According to their view, their damage is greater than their benefit, and in general, the external books are only according to their perspective.

ויירדו לאט לאט עד שהרשו לעצמם להשתמש גם בספרי מינים שכלם נזק ואבדון,

And they descended slowly, slowly, until they permitted themselves to use even books of heretics, all of which are damage and destruction,

עד שיצאו לגמרי לתרבות רעה ונעשו לפורקי על התורה והדת,

until they completely went out to a bad culture and became those who cast off the yoke of Torah and religion,

וכל זה בא להם משום שלא השכילו מראש לראות את הנולד,

And all this came to them because they did not understand from the outset to see what would be born (i.e., what would come to be).

ולו היו רואים מיד בחוט השערה הראשונה שיסתבב מזה להר גבוה, בודאי לא היו מקילים לעצמן כל כך בתחלתם.

And if they would see immediately, from the very first hair-thin thread, that from this it would become entangled into a high mountain, certainly they would not be so lenient with themselves at their beginning.

גם ירבעם בן נבט, שחטא והחטיא את הרבים,

Even Yeravam ben Nevat, who sinned and caused the many to sin,

לא חטא בתחלתו אלא בחוט השערה,

He did not sin at its beginning except by a hair's breadth,

ומחוט השערה הזאת התפתחה כל השיטה שלו,

And from this hair-thin thread developed his entire system,

כמו שאמרו חז"ל:

As Chazal said:

אמר (ירבא) גמירי דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית יהודה בלבד,

He said (Yeravam), 'It is a tradition that there is no sitting in the Azarah except for the kings of the House of Yehudah alone,'

כיון דחזו ליה לרחבעם דיתב,

Since they saw Rechavam sitting,

ואנא קאמינא, סברי הא מלכא יהא עבדא" (סנהדרין ק"א) ומפני שלא רצה להיות עם רחבעם יחד בעזרה מנע את עצמו ואת כל העם לעלות לרגל לירושלים ועשה לו עגלים בדרך.

And I say, 'Do you think this king will be a servant?' (Sanhedrin 101a) And because he did not want to be with Rechavam together in the Azarah, he prevented himself and all the people from going up for the pilgrimage to Yerushalayim, and he made for himself calves along the way.

וכן מצינו אצל שאול, שחוט-שערה דקה מן הדקה הסב לו לעבר על מה שצוהו השם בפרוש.

And so too we find with Shaul, that a hair-thin thread, thinner than the thinnest, caused him to transgress that which Hashem commanded him explicitly.

ועד כמה דקה היתה נגיעה זו,

And how subtle was this touch,

אפשר לראות מזה, שהצרך שמואל הנביא להוכיח אותו שתי פעמים ולגלות לו כי מאס ה' את מלכותו,

From this, it is possible to see that Shmuel HaNavi needed to rebuke him two times and to reveal to him that Hashem had rejected his kingship,

כדי שירגיש בעצמו בנגיעה זו,

in order that he should feel within himself this touch,

דהרי כשבא שמואל אל שאול,

For behold, when Shmuel came to Shaul,

אמר "אשר חמל העם", ואמר לו שמואל,

He said, "that the people spared," and Shmuel said to him,

הלא צוה השם "לה' והחרמתה את החטאים,

Did not Hashem command, "Go and destroy the sinners,

את עמלק, ונלחמת בו עד כלותם אותם.

Amalek, and you fought him until their utter destruction.

ענה לו:

He answered him:

אשר שמעתי וכו' לזבח לה', ואמר שמואל שנית:

“which I heard, etc., to slaughter to Hashem,” and Shmuel said a second time:

החפץ לה' בעולת וכו' יען מאסת את דבר ה' וימאסה ממך:

He who desires Hashem with an offering, etc., 'Because you have rejected the word of Hashem, He has also rejected you from being king.'

ורק אז אמר שאול "חטאתי וכו' כי יראתי את העם" (שמואל א' ט"ו).

And only then did Shaul say, "I have sinned, etc., for I feared the people" (Shmuel I, 15).

ומובן שאין הכוונה, שמתחלה לא רצה שאול להודות על האמת,

And it is understood that the intention is not that initially Shaul did not want to admit to the truth,

חלילה לנו לומר כן, הלא אמרו חז"ל על שאול שהיה כבן שנה "שלא טעם טעם חטא" (יומא כ"ב),

Far be it from us to say so! Didn't Chazal say about Shaul, that he was like a one-year-old, "who had not tasted the taste of sin" (Yoma 22),

אלא הוא הדבר שאמרנו, שנגיעה זו,

Rather, it is the matter that we said, that this touch,

שפחד לעבר על דעת העם,

that he feared to transgress the will of the people,

היתה אצלו כל כך דקה ומשהו מן המשהו,

It was with him so subtle, and a something from the something,

עד שלא היתה נודעת לו כלל.

until it was not known to him at all.

וראיה לדבר, שגם הבת-קול אמרה "אל תהי צדיק הרבה" (קהלת ז', שם).

And proof for the matter, that even the Bas Kol said, "Do not be overly righteous" (Koheles 7, there).

הרי שגם הבת-קול הודתה שבצדק עשה את הדבר.

Behold, even the Heavenly Voice admitted that he did the thing with justice.

וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזוֹ"ל:

And just as Chazal said:

וַיִּרְבּ בַּנַּחֲל עַל עֵסְקֵי נַחֲל וְכוּ'

And he quarreled by the stream concerning the matters of the stream, etc.

וַיִּמָּה נֶפֶשׁ אַחַת אֲמָרָה תּוֹרָה הָבֵא עֲגֻלָּה עֲרוּפָה, כָּל הַנִּפְשׁוֹת הִלְלוּ עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה (שם).

And if for one soul the Torah said, 'Bring an eglah arufah' (a calf whose neck is broken, as atonement for an unsolved murder), all these souls, how much more so! (There, i.e., in the same source).

וְרַק אַחֵר שֶׁאָמַר לוֹ שְׁמוּאֵל שְׁתֵּי פְעָמִים,

And only after Shmuel told him two times,

שֶׁלֹּא קִיַּם אֶת דְּבַר ה' וְעוֹד הוֹסִיף כִּי מָאֲסוּ ה' מִמֶּלֶךְ,

that he did not fulfill the word of Hashem, and he further added that Hashem rejected him from being king,

הִרְגִּישׁ שְׂאוּל בְּנִגְיָעוֹתוֹ, שֶׁכֵּן הוּא מִנַּח בְּטַבַּע,

Shaul felt his touch, for it is placed in nature,

שֶׁמִּקֵּדָם בְּשַׁעַה שֶׁחָשַׁב אֶת עַצְמוֹ לְמֶלֶךְ עַל הָעָם וְהָיָה קָשׁוּר אֵלָיו וְקָרוֹב הָיָה לוֹ הָעָם מְאֹד מְאֹד,

that previously, at the time he considered himself a king over the people, and was connected to them, and the people were very, very close to him,

לֹא יָכַל לְהִרְגִּישׁ שׁוֹם דְּבַר,

He was not able to feel anything,

מִשׁוֹם שֶׁאֵין אָדָם רוֹאֶה אֶת קְרוֹבוֹת,

Because a person does not see his own close ones,

וְרַק אַחֵר שֶׁאָמְרוּ לוֹ, כִּי קָרַע ה' אֶת מַלְכוּתוֹ מִמֶּנּוּ וְאֵין לוֹ עוֹד עָם,

And only after they told him, that Hashem tore his kingdom from him and he no longer had a nation,

וַנַּעֲשׂוּ הוּא וְהָעָם לְשְׁנֵי דְבָרִים נִפְרָדִים שֶׁאֵין בֵּינֵיהֶם שׁוֹם יַחַס וְקָשָׁר,

And he and the people became two separate things, between whom there is no relationship or connection whatsoever,

רַק אִזּוֹ הִרְגִּישׁ בְּדָבָר, שֶׁרַק מִשׁוֹם זֶה לֹא הִתְקַרְּבָם עַד כְּלוּתָם,

Only then did he sense the matter, that only because of this He did not utterly destroy them,

מִשׁוֹם שֶׁיִּירָא אֶת הָעָם, וּשְׁחֻט־שַׁעְרָה זֹאת הִטָּה אֶת דַּעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת קַל וְחֹמֶר וּלְהַשְׁאִיר מְעַט בַּחַיִּים,

because he feared the people, and this hair-splitting swayed his mind to make a kal v'chomer and leave a few alive,

ולא הרגיש מתחלה בנגיעה דקה זו,

And he did not feel from the beginning this subtle touch,

איה היא עוסקת בו ופועלת עליו לבקש ראיות וטעמים להצדיק את פעלו ולנטות מן הצווי הפשוט,

how it engages with it and acts upon it to seek proofs and reasons to justify its action and to deviate from the simple command,

כי אז בלא שום ספק, לא היה פונה אחריה כלל.

For then, without any doubt, he would not have turned after it at all.

הרי לנו שעקר קיום התורה תלוי רק בשמירת חוט השערה הראשונה,

Behold for us, that the essence of the Torah's existence depends only on guarding the very first hair-thin thread,

ואם לא ישים לב אליו, סופו שיסובב את כל ההר.

And if he will not pay attention to it, his end will be that he will circle the entire mountain.

ופה ישאל המבקש אם המציאות הוא כן כי חוט השערה הוא הר,

And here the seeker will ask, if the reality is such that a hair-thin line is a mountain,

מדוע אינו רואה כן הרשע ואיפה הוא מקום הטעות שלו.

Why does the wicked person not see it so, and where is the place of his error?

אמנם, ההר הזה אינו נראה לעין האדם להר ממשי אשר לא יציר.

Indeed, this mountain is not seen by the eye of man as a literal mountain that cannot be imagined.

מעולם, אשר ינוח האדם תחתיו ויחיה,

from a world where a person rests beneath it and lives,

אלא ההר הזה אשר מושך עליו היצר מרבוי חוטי השערות שלו,

Rather, this mountain that the yetzer hara draws upon itself from the abundance of its hair-like threads,

הוא בעצם הר כגיגית אשר יש חלל ומקום בהר שיכול האדם להלך שמה ולטיל,

It is essentially a mountain like a barrel, where there is a hollow and a place in the mountain where a person can go there and wander,

אבל אינו יכול לצאת ומוכרח להקבר שם,

But he cannot leave and is forced to be buried there,

ולכן המחפש דרכיו הוא רואה את ההר כגיגית.

And therefore, one who searches his ways, he sees the mountain as a small tub.

הַגִּיט אֵינָנָה מְסָה מְבַדִּיל בְּעַד הָהָר אֵף עַל פִּי שְׂרֹאָה אֲנָשִׁים חַיִּים בְּתוֹכָהּ,

The tub is not a separating screen for the mountain, even though one sees living people within it,

הַבֶּרֶק הַחִיצוֹנִי אֵינוֹ מַעֲזֹר אֶת עֵינָיו לָרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם כִּי יוֹדֵעַ הוּא כִּי לְאֶרֶץ יָמִים יִמָּשֶׁךְ הַדָּבָר וְסוֹפָם שְׂאִינָם יְכוּלִים לְצֹאת מִדְּרָכֵיהֶם,

The external glitter does not blind his eyes to chase after them, for he knows that for many days the matter will continue, and their end is that they cannot depart from their ways,

וְהַרְשָׁע הוּא רָץ אַחֲרֵי הַבֶּרֶק הַחִיצוֹנִי,

And the wicked person, he runs after the external glitter,

כִּי מִיָּד שְׂרֹאָה הַטֵּיּוֹל נִמָּשֶׁךְ מִיָּד אַחֲרֵיהֶם וְאֵינוֹ רוֹאֶה אִם נִכְנָס בְּדַרְכָּהּ לְבוֹ סוֹפוֹ שְׁלֵא יוּכַל לְצֹאת מִמָּוֶנוֹ וְיִסָּבֵל מִכָּל מְקוֹרוֹת הַזְּמַן עַד שְׁיָמוּת בְּחֶרְפָּה.

For immediately when he sees the 'stroll' (the yetzer hara's enticement) continuing right after them, and he does not see if he has entered the path of his heart, his end will be that he will not be able to leave it, and he will suffer from all the sources of time until he dies in disgrace.

נוֹכַח לְמִשּׁוֹל עֲלֵיהֶם עוֹד בְּדַרְכָּהּ זֶה:

We can rule over them further in this way:

כִּי הָאָדָם מְפִיט עַל הָעוֹלָם כְּמוֹ הַזָּבוֹב עַל הַצִּלְחַת הַצָּדָה זְבוֹבִים,

For a person looks at the world like a fly on a plate that traps flies,

שְׂרֹאָה אֵיךְ זְבוֹבִים מְטִילִים בְּתוֹכָהּ וּשְׂמִיחִים שָׂמָּה,

who sees how flies stroll within it and are happy there,

וְחוֹטֵף לוֹ תְּשׁוּקָה לְחַתּוֹר לוֹ דֶּרֶךְ מִתַּחַת הַצִּלְחִית לְעֲלוֹת בְּתוֹכָהּ,

and he snatches for himself a desire to tunnel a path for himself from beneath the plate to ascend into it,

וְסוֹפוֹ כְּמוֹ הַזָּבוֹב שֶׁנִּכְנָס לְתוֹכָהּ,

And his end is like the fly that entered into it,

שְׂאִינֹו יְכוּל לְצֹאת מִשָּׁם וְטוֹבֵעַ בַּמַּיִם.

that he cannot leave from there and drowns in the water.

כֵּן הוּא סוֹבֵר לְפִסְחָה עַל שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים,

So he thinks to skip between two branches,

וְסוֹפוֹ שְׁיִלָּכַד שָׂמָּה עַד שְׂאִינֹו יְכוּל עוֹד לְבַחֵר הָאֱמֶת כִּי קְשׁוּרָה בּוֹ כְּכֶלֶב וְשָׁם תִּהְיֶה קְבוּרָתוֹ.

And his end is that he will be trapped there until he can no longer choose the truth, for it is tied to him like a dog, and there will be his burial.

הַצַּדִּיק רוֹאֶה אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּמוֹ עִיר כְּבוּשָׁה,

The tzaddik sees the entire world like a conquered city,

שֶׁבִּתּוּכָהּ עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים אֲנָשִׁים,

within which people pass through and return,

אָבֵל לְנִסְעַ מִמֶּנּוּ לָעִיר אַחֶרֶת אֵין הָרְשׁוּת בְּיָדָם,

But to travel from it to another city, the permission is not in their hand,

כְּמוֹ שֶׁמֻצָּא בְּזִמְנֵינוּ עַתָּה,

Just as it is common in our times now,

וְלָכֵן אֵינוּ רוֹצֶה לְהִסָּכִים עִמָּהֶם וּלְהִתְאַגֵּד אִצְלָם,

And therefore he does not want to agree with them and to join with them,

כִּי חַיֵּיהֶם אֵינָם חַיִּים, וְכָל אֶחָד נִמְשָׁךְ אַחֶר חֲבִירוֹ,

For their lives are not lives, and each one is drawn after his fellow,

וְלָכֵן הוּא מְשִׁים לֵב עַל כָּל חוּט הַשְּׁעָרָה שֶׁלֹּא תִנָּחַה אוֹתוֹ עַד שֶׁיֵּאבֵד בְּחִירָתוֹ,

And therefore, he pays attention to every hairsbreadth, that it should not lead him until he loses his free will,

וְלִהְיוֹת מִן הַכֶּתֶּשׁל כָּל בָּאֵיָהּ לֹא יָשׁוּבוּן (מִשְׁלֵי ב'),

and to be from the group of all her visitors who do not return (Mishlei 2,

י"ט).

19).

לֹא כֵן הָרָשָׁע, הוּא רוֹאֶה מַה שֶׁבִּתּוּךְ הָעִיר וְאֵינוּ רוֹאֶה מַה שֶׁחוּץ לָעִיר,

Not so the wicked person: he sees what is inside the city and does not see what is outside the city,

וְגַם מַה שֶׁבִּתּוּךְ הָעִיר אֵינוּ רוֹאֶה הַצַּדִּיק הָרַע הַמְרֻבָּה שֶׁבּוֹ אֵלֹא יִתְלַהֵט הוּא מִן הַבְּרָק הָרִאשׁוֹן וּמִיָּד יִתְפַּתֶּה וְיֵאבֵד,

And also, what is within the city does not see the abundant evil side within it, rather he will be inflamed by the first flash, and immediately he will be tempted and lost,

עַד שֶׁנִּשְׁאָר כְּלֹא אֵין וְאַפְס.

until he remained as naught, nothing, and zero.

WHAT TO TAKE FROM IT

We must internalize that every small nisayon, every 'hair-thin' inclination to deviate, is actually a 'tall mountain' that can lead to spiritual downfall. Let's be like the tzaddik who sees the long-term consequences of even the slightest compromise and

fights it with all his might. By guarding ourselves from the very first, seemingly minor, steps of the yetzer hara, we can avoid being trapped and ensure our continued connection to Hashem and His holy Torah.